

Reactie Pieter Heerma op de uitgave *Bezielende Wijsheid*

De eerste zin van de inleiding van deze bundel *Bezielende wijsheid* luidt: 'politieke betrokkenheid komt voort uit verschillende bronnen'. En dat klopt. Politieke betrokkenheid volgt uit religie, filosofie, humanistiek, historie, literatuur. Het levert uiteindelijk een gedeelde overtuiging op als fundament onder politiek handelen. Partijen zonder fundament zijn als zandkastelen in de vloedlijn: ze houden een of twee golven stand, maar verdwijnen dan weer in de zee.

De Tweede Kamerfractie wordt elke week beurtelings geopend door een van de leden. De ene keer met een Bijbeltekst, de andere keer met een persoonlijke overweging of ervaring. Zelf kies ik meestal voor een tekst van een van de filosofen die mij inspireren: Tocqueville, Ortega, Remy Braque en vooral ook C.S Lewis.

Niet alle openingen zijn goed. Maar er zitten pareltjes tussen, die een moment van reflectie opleveren voor we de hectiek van de politieke inhoud induiken. Dinsdagochtend is de meest hectische ochtend van de politieke week. Iedereen komt druk op zijn telefoon kijkend en door paperassen bladerend binnen. Er tijdens een goede opening voel je hoe stilte en contemplatie de ruimte overnemen.

In de bundel las ik de bijdrage van Dirk Sierd de Vries over een nieuw begin. Met zijn bijdrage toont hij zich een conservatief naar mijn hart. En zijn overpeinzing raakte op een metaniveau ook aan de bundel als geheel.

Hij schrijft over het denken van Hartmut Rosa, de Duitse socioloog die de versnelling als belangrijkste kenmerken van de moderne tijd ziet. Dat geldt voor de techniek met steeds weer nieuwe innovaties, voor relaties (speeddate, flitsscheiding), voor ons eten (fastfood, snelkookpan). Maar ook voor de politiek. Wij lijken steeds meer van crisis naar crisis te gaan. Mondiaal, maar zeker ook in eigen land.

De versnelling heeft ook een prijs. In de toename van burn-outs en eenzaamheid in het leven van mensen. En in een ratrace die mensen reduceert tot elkaars concurrenten. De prijs die wij met zijn allen betalen voor de 'accelererende tijd' uit zich ook in de onvrede in de samenleving en in nieuwe geopolitieke verhoudingen. Als tegenwicht voor de alsmaar doorgaande versnelling pleit Rosa voor een 'Resonanz'. Resoneren. Een natuurkundig concept dat aangeeft dat trilling overgedragen kan worden van het ene naar het andere object. 'Weerklank' is in de Nederlandse taal misschien nog wel een mooier woord hiervoor.

In tijden van grote onrust is ons gedachtegoed een anker, een houvast en ook een kompas om koers te houden. Maar in tijden van grote onrust ontbreekt vaak de tijd, de zuurstof en de ruimte om daadwerkelijk afstand te nemen van de hectiek en te zoeken naar resonantie. De weerklank van ons denken

Daarin is deze bundel ook een product van zijn tijd. In korte, handzame overwegingen, zelfs met een tweet.

Tegelijkertijd is het een tegengif, want in die overwegingen resoneert ons denken. Als inspiratie voor een goede bijeenkomst, een overdenking of een moment van reflectie of als opening van een vergadering. Daarin vinden we weerklank bij elkaar

Ik dank en feliciteer de samenstellers en de auteurs met deze mooie bundel!